

Олена Макарова,

мол. наук. співроб. відділу організації та використання документального фонду
ФПУ Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИХ ЦЕНТРІВ У ПІДТРИМЦІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ (ЗА ДОСВІДОМ ЧИЛІ)

У статті на прикладі провідних інформаційно-аналітичних центрів Чилі розглянуто роль «фабрик думки» в підтримці органів державного управління. Проведено загальний аналіз організації аналітичних центрів Чилі та їхньої діяльності, зокрема в напрямі формування ідей та думок суспільства, які б впливали на прийняття рішень у державній сфері.

Ключові слова: «фабрика думки», інформаційно-аналітичний центр, державне управління, аналітичні центри Чилі, політичний процес.

Соціально-економічний та політичний розвиток країни неможливий без глибокої інтелектуальної роботи, спрямованої на виявлення серйозних проблем у суспільстві, пошук шляхів їх розв'язання та наукове прогнозування подальших суспільних змін. У сучасному світі ефективними інститутами стратегічного інтелектуального забезпечення суспільства стали так звані «фабрики думки» [4]. «Фабриками думки» (англ. Think Tanks) прийнято називати публічні інститути, що здійснюють консультації щодо державних і корпоративних контрактів, як правило, у сфері політичного виробництва та оцінки можливих соціально-економічних наслідків політичних рішень. Інтелектуальна продукція цих організацій – прикладна політична експертиза, дослідження та аналітика, а також фундаментальні теоретичні праці [4]. Як правило, діяльність цих організацій спрямована на стратегічне формування цілей, засноване на певних уявленнях бажаних соціально-економічних і політичних результатів. Це дає змогу політикам і суспільству приймати рішення на підставі наданої цими інститутами інформації.

Аналітичні центри реалізують оригінальні дослідження й освітні програми, спрямовані на навчання та здійснення впливу на політиків та осіб, що формують громадську думку із широкого кола економічних, соціальних, політичних, екологічних питань і проблем безпеки. Крім того, вони виступають інструментом громадського контролю і впливають

на цілі й цінності суспільства. Серед напрямів діяльності інформаційно-аналітичних центрів, які стосуються проблем участі громадськості в державному управлінні, можна виділити три ключові: 1) співробітництво з органами державної влади та місцевого самоврядування з метою розробки управлінських рішень відповідно до компетенції цих органів; 2) підвищення рівня володіння інформацією населення щодо їхніх прав і свобод, актуальних проблем соціально-політичного розвитку та сприйняття реалізації механізмів громадської участі; 3) співробітництво між аналітичними центрами з метою координації своєї діяльності [1].

Проблеми взаємовідносин інтелектуалів з політичною елітою (владою, державою) різнобічно досліджені, починаючи з робіт давньогрецьких мислителів і закінчуючи сучасними дослідженнями цього питання. Наприклад, у діалозі «Держава» Платона саме філософам відводилася першорядна роль в управлінні «ідеальною державою». «Нормативна» традиція вивчення ролі інтелектуалів у політиці, заснована роботами мислителів Античності, була продовжена і в наступні епохи (Вольтер, А. Сен-Сімон, О. Конт та ін.) [2]. Загальні уявлення про інформаційно-аналітичний центр як суб'єкт політики, його типологію, функції, форми участі в політичному процесі, місце в політичній системі дають праці як зарубіжних учених (П. Діксон, Д. Сміт, Т. Корнелл та ін.), так і вітчизняних дослідників (А. Сунгуров, В. Римський, М. Гірський, Т. Виноградова, А. Ситніков та ін.). Багато робіт присвячено дослідженню історії виникнення та розвитку аналітичних центрів у різних країнах світу. Це і загальні огляди по декількох країнах (В. Філіпов), або історичні огляди становлення інформаційно-аналітичних центрів у конкретних державах і регіонах світу: США (П. Діксон, Д. Сміт, Е. Річ, Т. Виноградова та ін.); Росії (М. Мейер, А. Сунгуров, А. Макаричев, Н. Беляєва та ін.); Європи (К. Квіглі, Х. Пауц, Е. Джонсон та ін.); Латинської Америки (М. Морено, М. Гарате, Р. Гуадарама та ін.); Азії (К. Зхао, Т. Шімізу, М. Таннер та ін.); Австралії та Африки (Б. Нбулу, Х. Фахмі, А. Галай та ін.) [2]. Таким чином, зарубіжної наукової літератури на досліджувану тему досить багато, а у вітчизняній науці ця тема розроблена недостатньо глибоко.

«Фабрики думки» почали з'являтися в США на початку ХХ ст. як університетські структури, що розробляють урядові програми. Їхнім завданням було вивчення громадської думки, національних і геополітичних проблем, наукових і промислових розробок. Першим центром став The Brookings Institution, заснований в 1918 р. У завдання центру входило вивчення економіки, міжнародних відносин і питань державного

устрою. The Brookings Institution і понині вважається однією з найбільш шанованих «фабрик думки». Із 70-х років минулого століття починається новий етап розвитку «фабрик думки», який характеризується збільшенням кількості й поширенням цих інституцій по всьому світу, розширенням кола їхніх завдань і напрямів діяльності. На цьому етапі розвитку, за політичною орієнтацією, «фабрики думки» прийнято розділяти на політично ангажовані (Think Tanks при політичних партіях і рухах) і політично незалежні. На думку Д. Стюарда, колишнього посла США в Молдові, а нині заступника директора Інституту міжнародної економіки у Вашингтоні, успішні аналітичні центри повинні об'єднувати інтелектуальну досконалість з практичною досконалістю. Враховуючи їхній вплив на суспільно-політичні, економічні та інші процеси, Think Tanks зараховують до «п'ятої влади» (після законодавчої, виконавчої, судової та ЗМІ) [1].

У Росії та Україні розвиток інформаційно-аналітичних центрів з кожним роком набирає обертів. Згідно з міжнародним рейтингом «мозкових» центрів («фабрик думки») Університету Пенсільванії, кращою організацією Центральної та Східної Європи протягом кількох років називають московське представництво Центру Карнегі. Усього до рейтингу ввійшло сім російських організацій – Московський центр Карнегі, Інститут США і Канади (ІСКРАН), Інститут світової економіки і міжнародних відносин (ІСЕМВ), Інститут сучасного розвитку (ІНСОР), фонд «Інформатика для демократії» (ИНДЕМ), ПІР – Центр та Інститут економічного аналізу. Ще одна російська організація – Інститут демократії та співробітництва – потрапила в список так званих фантомів, тобто формально незалежних дослідних центрів, які на ділі служать для забезпечення експертного супроводу урядової діяльності [5]. Україна займає 22 місце з 30, її в рейтингу представляє Центр ім. О. Разумкова. Дослідження здійснює програма аналітичних центрів і громадянського суспільства під керівництвом Д. МакГанна на підставі опитування більше 1500 дослідників, журналістів, донорів, представників громадських і міжнародних організацій зі 120 країн, чия робота тісно пов'язана з «фабриками думки». Усього в дослідженні оцінювалися 6545 центрів зі 182 країн. Критики рейтингу відзначають, що його оцінки говорять не стільки про досягнення організації, скільки про її популярність. Утім на сьогодні цей рейтинг є єдиним загальносвітовим рейтингом «мозкових центрів» [6]. Крім тих, що потрапили в рейтинг, в Україні сформована широка мережа аналітичних центрів, яка охоплює практично всі великі міста. Ядро «мозкових» центрів перебуває в столиці, у Москві та Києві

відповідно. Аналітичні центри створюються при найбільших ВНЗ, наукових і публічних бібліотеках. Крім того, функціонують аналітичні центри структур бізнесу, політичних партій, олігархів.

Потреби розвитку та ефективного функціонування інформаційно-аналітичних центрів України обумовлюють необхідність вивчення позитивного світового досвіду в цьому напрямі. Зокрема, у цьому контексті актуальним є вивчення та висвітлення досвіду успішного розвитку інформаційно-аналітичних центрів у Латинській Америці, зокрема в Республіці Чилі, адже демократизація Республіки Чилі, як і України, почалася наприкінці ХХ ст., що вплинуло і на розвиток інформаційно-аналітичних центрів.

Поява та розвиток аналітичних центрів у Чилі – явище недостатньо досліджене. Як і в більшості країн Латинської Америки, «фабрики думки» Чилі почали формуватися з кінця 1970-х років, під час встановлення нової інституційної культури, яка зв'язала аналітичні центри з політичною діяльністю. На цьому етапі аналітичні центри формувалися завдяки зусиллям учених, інтелектуалів, дослідників, які в умовах військової диктатури були вигнані з університетів. Значна частина їхньої роботи полягала в спробах знайти пояснення тому, що відбувається в країні [11].

З початку 1990-х років у чилійському суспільному середовищі зростає кількість нових організацій, метою яких є поширення ідей, орієнтованих на політику держави. У більшості випадків ці групи прямо чи опосередковано пов'язані з політичними чи діловими колами, іноді й змішаними. Їхньою основною метою є не пряма дія на соціальну реальність, а висловлювання та формування ідей і думок суспільства, які б впливали на прийняття рішень у державній сфері [11]. Ці організації в основному не пов'язані із соціальними рухами, які діють у безпосередній близькості від політичної системи. Навпаки, ці функціональні групи підтримують ідею «ринкової демократії», хоча і діють методами, запозиченими з академічних кіл і поєднують їх з тактикою рекламної комунікації [10]. Аналітичні центри Чилі є некомерційними організаціями, але це не означає, що вони працюють на добровільній основі, як це відбувається з багатьма організаціями, пов'язаними із соціальними рухами. «Фабрики думки» складаються майже виключно з професіоналів, найнятих «обдумувати» державну політику та впливати на процес прийняття рішень, що само собою спричиняє значні економічні витрати [11].

На сьогодні однією з головних проблем є саме кількість і форми фінансування цих організацій. У Чилі вони мають статус приватних некомерційних, тому вони не зобов'язані розкривати свої рахунки та баланси, а

отже, можна отримати тільки інформацію, яку вони відкриють добровільно.

Тільки з 2000 р. з'явилося кілька організацій, які використовують певну політичну платформу, що виходить за рамки традиційного аналітичного центру. Деякі соціал-демократичні організації, такі як «Проект Америка» (Proyecto Amigica) і «Демократія і розвиток» (Democracia y Desarrollo), обидві пов'язані з колишнім президентом Р. Лагосом, або «Ярмарок Чилі», близька до Незалежного демократичного союзу (Unión Democraica Independiente, UDI), є частиною нових організацій, які позиціонують себе як інформаційно-аналітичні центри.

Як уже зазначалося, більшість із цих груп, хоча і вважаються незалежними відносно конкретної партії, виявляють певні інтереси та тенденції, які з ідеологічних позицій ми можемо розділити на три категорії: 1) «консерватори» (Conservadores) (у тому числі ті, які визначаються як ліберально-консервативні); 2) «ліберальні демократичні християни» (Liberales socialcristianos) (імовірно, найбільш сумнівна категорія, куди входять установи, близькі як до християнських демократів, так і до лібералів); 3) «прогресивні ліберали» (Liberales socialcristianos) (у цьому випадку робиться акцент на більш схильних до більшого втручання держави соціал-демократах і широкому спектрі світських лібералів) [10].

Серед аналітичних центрів, які визначаються як «консервативні» та асоціюються в Чилі з політичним правом, дерегуляцією економічного лібералізму, консерватизмом та інтересами великих компаній, можна виділити такі:

- Центр вивчення громадської думки (Centro de Estudios Públicos, CEP);
- Інститут свободи та розвитку (Instituto Libertad y Desarrollo, ILD);
- Інститут свободи (Instituto Libertad);
- Фонд Хайме Гусмана (Fundaciyn Jaime Guzmán);
- Фонд миру громадян (Fundaciyn Paz Ciudadana);
- Фонд майбутнього (Future Foundation) [11].

До «фабрик думки» «ліберальної соціал-християнської групи» можна віднести організації, які близькі до християнських демократів і корпоративних соціальних християн, а також організації, які вважаються ліберальними і не повністю поділяють економічну спадщину військового режиму [11]. До цієї групи можна віднести такі аналітичні центри:

- Корпорація досліджень Латинської Америки (Corporaciyn de Estudios para Latinoamigica, CIEPLAN);
- Фонд справедливості і демократії (Fundaciyn Justicia y Democracia);
- Центр з вивчення розвитку (Centro de Estudios del Desarrollo, CED);

- Центр з вивчення сучасної дійсності (Centro de Estudios de la Realidad Contemporánea, CERC);
- Об'єднання «Час» (Corporación Tiempo 2000);
- Фонд Фрея (Fundación Frei);
- Інститут Хорхе Аумада (Instituto Jorge Ahumada) [11].

Аналітичні центри «прогресивних лібералів», або, як їх ще можна назвати, соціал-демократів, як правило, захищають ринкову модель економіки, не виключаючи державу як найважливіший компонент економічного регулювання [11]. Основною відмінністю від попередньої групи є їхній рівень лібералізму та «світськості» [11]. Спочатку орієнтовані на лівоцентристську політику (соціалізм оновлений) ці організації мають істотні відмінності щодо розвитку економіки. Як приклад можна відзначити, що ліберали з Обширної корпорації (Corporación Expansiva), безумовно, менш нормативні, чим у край прогресивні «Чилі 21» (Chile 21) [11]. Основними «фабриками думки» цієї групи є:

- Фонд «Чилі 21» (Chile 21);
- Велика корпорація (Corporación Expansiva);
- Проект Америка (Proyecto América);
- Демократія і розвиток (Democracia y Desarrollo) [11].

Зупинимося більш детально на деяких найбільш відомих інформаційно-аналітичних центрах кожної групи.

Центр вивчення громадської думки (CER) спрямовує свою діяльність на дослідження громадської думки та підтримку прийняття рішень, спрямованих на розвиток особистих свобод, права на власність і демократії як мирної та стабільної форми державного управління [7]. Заснований у 1980 р. CER є приватною, некомерційною організацією академічного характеру, яка займається дослідженнями суспільних питань. Її метою є вивчення та сприяння поширенню цінностей, принципів та інститутів, що лежать в основі вільного суспільства. З моменту свого створення CER концентрується на обговоренні основних питань національного значення. Огляд публікацій центру дає змогу простежити інтелектуальну еволюцію останніх років у Чилі [10].

Немає ніяких серйозних спірних моментів, які не були б конструктивно та ґрунтовно досліджені. Крім того, усі публікації є авторськими й автор несе повну відповідальність за їхній зміст [7]. Ця організація є центром ідей та інформації, що представляють інтерес громадськості [11]. Завдяки цьому CER вважається серйозною, збалансованою та відповідальною академічною установою. Крім того, Центр вивчення громадської думки входить у тридцятку найкращих «фабрик думки» світу, відповідно

до Міжнародного рейтингу «мозкових» центрів Університету Пенсільванії [10].

Корпорація досліджень Латинської Америки (CIEPLAN) є приватною некомерційною організацією, яка почала свою діяльність у 1976 р. з метою зробити внесок у державну політику Чилі та Латинської Америки. З її лав вийшли головні творці стратегії економічного зростання і соціальної рівності та ініціатори відкриття дверей Чилі для світової торгівлі, яке почалося в 1990-х роках [8]. CIEPLAN визнаний дослідним центром, який проявив себе під час відновлення демократії в Чилі [8]. Дійсно, CIEPLAN брав активну участь як у розробці економічних пропозицій та напрямів державної політики, так і у створенні мережі дослідників, які займали високі політичні посади в Чилі в період між 1990 і 2010 р. Так, чотири з п'яти міністрів фінансів цього періоду формувалися як дослідники в навчальному центрі CIEPLAN. На сьогодні в Корпорації досліджень Латинської Америки працює команда професіоналів у різних дисциплінах, яка виконує порівняльні дослідження з питань демократії та розвитку, економічної та соціальної єдності в Чилі та Латинській Америці [8]. Водночас CIEPLAN активно проводить дискусії та діалоги з цих питань з політичними та соціальними суб'єктами як в Чилі, так і в інших країнах регіону. Дослідження CIEPLAN сконцентровані на чотирьох стратегічних аспектах:

1. Стратегія розвитку та економіки.
2. Зміцнення демократії.
3. Соціальна згуртованість у Латинській Америці.
4. Законодавче консультування в Чилі [8].

Крім того, фахівці CIEPLAN регулярно проводять дослідження і з інших питань розвитку суспільно-політичної сфери, наприклад щодо якості та конкурентоспроможності вищої освіти [8]. Від початку створення фінансування CIEPLAN здійснювалося на проектній основі різноманітними організаціями, установами та фондами. Сьогодні фінансову підтримку діяльності центру надає, серед інших, Світовий банк, Програма Організації Об'єднаних Націй з розвитку та Європейського Союзу. Як і в минулому, CIEPLAN працює над консолідацією нового покоління експертів у галузі політики громадськості, які поділяють цінності демократії, свободи та солідарності [8].

Фонд «Чилі 21» прагне представляти прогресивні погляди в Чилі. Цей фонд з'явився в 1992 р. у результаті об'єднання групи людей та інститутів з метою створення місця для роздумів, аналізу та розробки прогресивної думки [9]. До 2000 р. його очолював колишній президент

Республіки Р. Ескобар. На сьогодні «Чилі 21» став одним з основних центрів політичної думки як в Чилі, так і в регіоні [10]. Він зміцнює свою міжнародну присутність, беручи участь у мережі Прогресивного фонду Південного конуса (la Red de Fundaciones Progresistas del Cono Sur), яка покликана сприяти ефективній регіональній інтеграції. До складу цієї мережі входять: Фонд Perseo Abramo (Бразилія); Центр політичних і соціальних досліджень (Аргентина) (Centro de Estudios Políticos y Sociales, CEPES) і Фонд Liber Seregni (Уругвай). З 2006 р. під їхнім керівництвом проходить щорічний прогресивний форум, на якому обговорюються проекти прогресивізму для країн Південного конуса, що пов'язані з прогресивними поглядами Європи та США [9]. Починаючи з 2011 р., проходить семінар, присвячений ключовим аспектам прогресивного мислення, що відображає досвід і особистісно орієнтовані практики союзних урядів у регіоні [9]. Фонд «Чилі 21» сприяє просуванню ідей прогресивного мислення шляхом проведення національних і міжнародних семінарів, симпозіумів, наукових досліджень, а також поширенню цінностей демократичного соціалізму та пошуку політичних альтернатив неолібералізму [9]. Його робота будується на програмах, орієнтованих на такі проблеми, як якість демократії, усебічний розвиток, соціальні права, захист навколишнього середовища, права корінних народів, гендерна рівність і міжнародна політика [9]. Серед найбільш важливих ідей, що розробляються Фондом «Чилі 21», можна виділити:

- розвиток і розробка програмних пропозицій для нового Чилі;
- необхідність досягнення прогресу в галузі соціальної політики в контексті соціального захисту та гарантії прав;
- підготовка молодих прогресивних діячів;
- заохочення гендерної рівності у всіх сферах суспільного життя [9].

Таким чином, на сьогодні для поширення ідей у сфері державного управління використовуються різні інструменти та інформаційні ресурси. Історично складалося так, що цю роль виконували університети, еліта та політичні партії. Тим не менше, з кінця 1970-х років починає поширюватися особливий тип організацій – так звані «фабрики думки», які являють собою фонди, дослідні центри або приватні корпорації, які служать лабораторіями для створення механізмів впливу на державне управління. Слідом за американськими «фабриками думки» ці організації стали широко розповсюджуватися по всьому світу, особливо після падіння Берлінської стіни. І Чилі не стало винятком.

Починаючи з кінця 1970-х років, у Чилі зростає кількість «фабрик думки». На сьогодні жодна з амбітних політичних партій, течій чи

організації не може дозволити собі припинити співробітництво або консультації з існуючими інформаційно-аналітичними центрами. Особливо це стосується тих центрів, які не позиціонують себе як політичні групи, а виражають ідеї громадянського суспільства, зацікавленого у впливі на державну політику. До таких центрів можна віднести Центр вивчення громадської думки, Корпорацію досліджень Латинської Америки та організацію «Чилі 21».

У цілому, якщо розглядати політичну систему як зону обмеженого доступу, де кожна група намагається забезпечити панування своїх поглядів, то роль аналітичних центрів значно зростає. Й аналітичні центри вже виступають не тільки консультантами або генераторами ідей, а й можуть впливати на певне коло осіб, здатних приймати рішення, і в цьому випадку їхній ідеологічний нейтралітет може піддаватися серйозним сумнівам. Чилі якраз і є яскравим прикладом країни із зростаючою кількістю інформаційно-аналітичних центрів, які беруть участь у формуванні державної політики.

Список використаних джерел

1. *Бондаренко В. І.* Зарубіжний досвід функціонування інформаційно-аналітичних центрів як дієвий засіб забезпечення інформаційних запитів суспільства / В. І. Бондаренко // Зб. матеріалів III міжн. наук. конф. мол. уч. – 17 травн. 2012. – С. 152–155.

2. *Зайцев Д. Г.* Аналитические центры как субъекты политического процесса : автореф. дис. ... канд. політ. наук : спец. 23.00.02 / Д. Г. Зайцев. – М., 2009. – 20 с.

3. *Присяжна Л. В.* Бібліотеки як центри інформаційно-аналітичної підтримки органів державного управління / Л. В. Присяжна // Зб. матеріалів III міжнар. наук. конф. мол. уч. – 17 трав. 2012. – С. 135–138.

4. *Сытников А. П.* Функции и направления деятельности «фабрик мысли» в политической жизни стран / А. П. Сытников ; Гос. образоват. учреждение высшего профессионального образования Моск. гос. обл. ун-т // Вест. Моск. гос. обл. ун-та. Серия: Психологические науки. – М., 2010. – № 2. – С. 66–79.

5. Составлен первый международный рейтинг «мозговых центров» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ipnou.ru/article.php?idarticle=005717>. – Загл. с экрана.

6. Украина потеряла позиции в рейтинге мозговых центров Восточной Европы [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://vkurse.ua/>

analytics/v-reytinge-mozgovykh-centrov-vostochnoy-evropy.html. – Загл. с екрана. – (Дата обращения: 08.04.2014).

7. Centro de Estudios Públicos, Chile [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.cepchile.cl/dms/lang_1/home.html. – Title from the screen.

8. Corporación de Estudios para Latinoamérica, CIEPLAN [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.cieplan.org/>. – Title from the screen.

9. Fundación Chile 21 [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.chile21.cl/>. – Title from the screen.

10. *Górate M.* Think Tanks y Centros de Estudio. Los nuevos mecanismos de influencia política en el Chile post-autoritario [Electronic resource] / M. Górate. – Mode of access: <http://nuevomundo.revues.org/11152>. – Title from the screen.

11. *Moreno M.* Think tanks en Chile: Estilos y prácticas tecnocráticas en la formación de políticas / M. Moreno ; Universidad Central de Chile // Revista Enfoques: Ciencia Política y Administración Pública. – Santiago de Chile, 2010. – Vol. VIII, № 12. – P. 103–125.

Стаття надійшла до редакції 25.04.2014.

Olena Makarova,

V. I. Vernadsky National Library of Ukraine

THE ROLE OF INFORMATION AND ANALYTICAL CENTER IN THE SUPPORT OF STATE MANAGEMENT BODIES (BY THE EXPERIENCE OF CHILE)

This article discusses the role of the «think tanks» in the support of state management bodies on the example of the leading information-analytical centers of Chile. It is conducted a general analysis of the organization of analytical centers of Chile and their activities, in particular, towards the formation of the ideas and opinions of society that would influence on the decision-making in public sphere.

Keywords: «think tank», information-analytical center, government, analytical centers of Chile, the political process.

Елена Макарова,

мл. науч. сотр. отдела организации и использования документального фонда
ФПУ Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского

РОЛЬ ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИХ ЦЕНТРОВ В ПОДДЕРЖКЕ ОРГАНОВ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ (ПО ОПЫТУ ЧИЛИ)

В этой статье на примере ведущих информационно-аналитических центров Чили рассматривается роль «фабрик мысли» в поддержке органов государственного управления. Проводится общий анализ организации аналитических центров Чили и их деятельности, в частности в направлении формирования идей и мнений общества, которые бы влияли на принятие решений в государственной сфере.

Ключевые слова: «фабрика мысли», информационно-аналитический центр, государственное управление, аналитические центры Чили, политический процесс.